

Nordiska rådet
Nordens Hus
Ved Stranden 18, 1061 København K, Danmark

Att.: Udvalget for Velfærd i Norden

1 juli 2026

Svar på rekommandation 3/2026

Härmed översänds svar på rekommandation 3/2026 om ökat nordiskt samarbete mot våld i nära relationer från den 17 april 2026.

Med vänlig hälsning



Karen Ellemann
Generalsekreterare

Rek 3/2026 om økt nordisk samarbeid mot vold i nære relasjoner

Rekommandasjonen har følgende ordlyd:

Nordisk ministerråd rekommanderer Nordisk Ministerråd:

- at undersöka hur de olika nordiska länderna följer upp de krav som internationella avtal ställer länderna för att förebygga och bekämpa könsrelaterat våld
- at sammanställa en rapport om nordiska best practices och landsspecifika uppmaningar för att förebygga våld i nära relationer på både lokal och nationell nivå
- at ordna en nordisk konferens mot våld i nära relationer i samband med publiceringen av rapporten
- at följa upp hur rapportens uppmaningar implementeras i de nordiska länderna genom att organisera ett årligt möte för ländernas relevanta myndigheter och organisationer

Svar fra Nordisk ministerråd

Nordisk ministerråd takker Nordisk råd for rekommandasjonen om økt nordisk samarbeid mot vold i nære relasjoner.

Nordisk ministerråd deler oppfattelsen om at de nordiske landene skal jobbe for å forhindre og bekjempe vold i nære relasjoner.

Nordisk-baltisk-samarbeid om Istanbulkonvensjonen og forebygging av vold i nære relasjoner

Samtlige av de nordiske landene har ratifisert Istanbulkonvensjonen, som er det mest omfattende og juridisk bindende internasjonale rammeverket for å forebygge og bekjempe vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

Siden 2024 har nordiske og baltiske myndigheter med ansvar for implementeringen av Istanbulkonvensjonen og vold i nære relasjoner møttes årlig til felles nettverksmøter for å utveksle erfaringer om effektive metoder til forebygging av og innsats mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

I 2025 ble det avholdt nettverksmøte 6.–7. oktober i Finland, og i 2026 avholdes det møter 4.–5. mai i Estland og 3.–4. november i København.

I tråd med Nordisk ministerråds mangeårige innsats på området planlegges det å videreføre samarbeidet for å bidra til fortsatt nordisk-baltisk samarbeid om

forebyggelse og bekjempelse av kjønnsbasert vold, oppfølging av det internasjonale rammeverket.

Sammenstilling av nordisk statistikk om partnervold og -drap

Alle de nordiske landene rapporterer jevnlig inn til de internasjonale overvåkingsorganene som følger opp statenes forpliktelser om å forebygge og bekjempe kjønnsrelatert vold. Særlig GREVIO som er Europarådets uavhengige ekspertgruppe som overvåker hvordan medlemslandene implementerer Istanbulkonvensjonen, FNs kvinnekomité (CEDAW) og Europarådets menneskerettighetsmekanismer (ECHR). Disse organene publiserer detaljerte og regelmessige landrapporter som viser hvordan hvert land følger opp sine forpliktelser. I tillegg finnes komparativ statistikk og indikatorer hos Det europeiske likestillingsinstituttet (EIGE), UN Women og FNs befolkningsfond (UNFPA). Disse kildene gir en samlet, autoritativ og offentlig tilgjengelig oversikt over alle de nordiske landenes innsats.

Etter politisk dialog med Nordisk råd 16. september 2025 er Nordisk ministerråd i gang med et prosjekt som vurderer behovet for å tilpasse analyserammen European Homicide Monitor (EHM)-strukturen til nordiske forhold. Dette vil kunne bidra til mer sammenlignbar, presis og brukbar kunnskap om partnerdrap og annen dødelig vold i Norden.

I tillegg er Nordisk ministerråd i gang med å gjennomføre en pilotstudie om kvinnedrap (femicide) i de nordiske landene, ved bruk av EHM-strukturen og vil publisere en rapport basert på denne studien. I den forbindelse vil det være aktuelt å gjennomføre et seminar hvor det utredes hvordan bruk av EHM vil kunne oppnå formålet om å skape en oversikt over partnervold i de nordiske landene, og hvordan EHM best kan implementeres. Det overordnede formålet er å bedre kunne forebygge og bekjempe partnervold og partnerdrap.

Forebyggelse av æresrelatert vold

Æresrelatert vold er vold som ofte kommer fra de samme strukturelle ulikhetene, kjønnsnormene og kontrollmekanismerne som ligger til grunn for annen kjønnsrelatert vold. Æresrelatert vold innebærer en særlig sterk kontroll over kropp, seksualitet og livsvalg, spesielt for kvinner og jenter. Et helhetlig arbeid mot kjønnsbasert vold forutsetter derfor at også æresrelaterte former for vold, tvang og kontroll anerkjennes, forstås og adresseres.

Nordisk ministerråd igangsatte i 2024 prosjektet *Hedersrelaterat våld och förtryck i Norden*. Formålet med prosjektet var å gi en samlet oversikt over hvordan de nordiske landene jobber med å forebygge og bekjempe æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Prosjektet kartla sentrale aktører, tiltak og ansvar, samt analyserte hvordan

æresrelatert vold forstås og defineres, og hvordan arbeidet er organisert i landene. Det inkluderte også en gjennomgang av relevant lovverk, både spesifikke bestemmelser om æresrelatert vold og andre nærliggende områder som tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og konverteringsterapi mot LGBTI-personer. Resultatet av prosjektet er en omfattende publikasjon som inneholder analyser av politikk, praksis og rettslige rammer i de nordiske landene, og danner et grunnlag for bedre kunnskapsdeling og styrket nordisk samarbeid. Prosjektet har i tillegg samlet erfaringer om hva som fungerer i forebygging og oppfølging, med sikte på å identifisere gode metoder.

I forbindelse med prosjektet har det blitt gjennomført flere faglige arrangementer. Blant annet ble resultatene presentert på et åpent webinar i mars 2026, med fokus på hvordan arbeid mot æresrelatert vold er organisert, hvilke lovverk som finnes og hvilke tiltak som virker i praksis. Resultatene ble også presentert og diskutert på det nordisk-baltiske nettverksmøte i Finland oktober 2025 med bred deltakelse fra myndigheter og fagmiljøer. Dette har bidratt til å dele kunnskapen fra prosjektet, fremme dialog og styrke samarbeid om tematikken.

På bakgrunn av ovenstående allerede igangsatte og planlagte innsatser vurderer MR-JÅM at rekommandasjonen er oppfylt.